

Évközi 8. vasárnap

Iz 49,14-15

„Elhagyott az Úr!”

*Így panaszkodott Sion: „Elhagyott az Úr! Megfeledkezett rólam!”
De megfeledkezhet-e csecsemőjéről az asszony? És megtagadhatja-e
szeretetét méhe szülöttétől? S még ha az megfeledkeznek is: én akkor
sem feledkezem meg rólad.*

Deutero-Izajás könyvének egyik legkülönösebb fejezetével találkozunk. Ebben találjuk a két Ebed Jahve dalt is (49,1-7). Ezt követi a Sionnak/Jeruzsálemnek szóló üdvösség hirdetése. Az egyik legkülönösebb leírás Jeruzsálemről, a fallal körülvett városról, amelyet a terhes nőhöz hasonlít a próféta. Sőt bizonyos értelemben az Istent is női tulajdonságokon keresztül mutatja be, amikor az Urat a csecsemőjéről megfeledkező anya képéhez hasonlítja (14. v.). E kép azonban csak előkészíti az ezzel ellentétes képet, amelynek lényege, hogy az Isten semiféle körülmények között nem hagyja magára népét.

Az Istentől való elhagyatottság érzése a prófétai irodalomban a babiloni fogság kapcsán jelenik meg, amikor a választott népnek el kellett hagynia az országot, idegen országban kellett élnie és az egyetlen Jeruzsálemi Templom is romokban hevert. Mindez azt a nézetet erősítette a választott nép vallásos részében, hogy az Isten valami miatt eltávolodott tőlük. Újra megismétlődik ez az érzés, amikor megkezdődik a visszatelepülés Jeruzsálembe a Kürosz-ediktum (Kr. e. 538) hatására (Ezdr 1,1-4). Hamarosan azonban fel kell ismerniük, hogy a kis létszámú lakosú új állam és a kis területen, alig 25-mérföldes országban élők, képtelenek fenntartani a templomot. Ekkor kezdenek a próféták, Kr. e. 515-ben Aggeus, Zakariás újabb hazatérőket toborozni, hogy be tudják fejezni a templom építését. Ezt az építkezést csak 536-ban tudják befejezni, de azzal a keserű érzéssel, hogy számos izraelita nem tért vissza Babilonból, hogy része legyen az új vallási kezdetnek. Mindez szomorúsággal tölti el a prófétát, mert a visszatéréstől való vonakodás egyértelmű jele, a Babilonban maradtak nem hisznek abban, hogy Jahve segíteni fogja ezt az akciót.

Jeromos szerint Jeruzsálemet különböző módon értelmezhetjük. Először is úgy, ahogyan az Úr értelmezte, amikor megsiratta „Jeruzsálem, Jeruzsálem megöled a prófétákat és megkövezed mindazokat,

akiket hozzád küldtem” (Mt 23,37). Másrészt akkor idézi az Úr, amikor azt mondja „Amikor látod, hogy Jeruzsálemet csapatok veszik körül, akkor tudd meg, hogy közel a vég” (Lk 21,20). Sőt a hívek gyülekezetét is jelenti Jeruzsálem, amelynek békéjét az Úr garantálja (Zsolt 87,1-2). A szabad asszony a mennyei Jeruzsálemet jelenti, aki a mi anyánk (Gal 4,26). Másutt pedig ezt olvashatjuk: „Nem ti Sion hegyéhez járultatok az élő Isten városához, a mennyei Jeruzsálemhez és az angyalok ezreihöz” (Zsid 12,22). Végül a negyedik értelme Jeruzsálemnek az a hely, ahol a zsidók és a keresztények is, mint ékes városban gyűlnek össze (Jel 21,10-22,25). Mivel Jeruzsálemnek több jelentése van, ezért pontosan meg kell vizsgálnunk, melyiket hagyta el az Úr. Semmi kétség, nem azt, amelyben a hívek gyülekezete volt, mert azt mindig segítette az Úr.... Mint látjuk, Jeromos (347-419/420) igen finoman elkülöníti egymástól a Sion/Jeruzsálem különböző metaforikus jelentését, és ehhez az Úr viszonyulását. Jeruzsálemnek egyet kellene jelenteni a hívők gyülekezetével és a nevének jelentése a „béke látomás” az Istent imádók békéjét kellene jelentenie. A szent városban azonban a történelem során, sok esetben nem az történt, mint amilyen céllal létrehozták. Jeruzsálem gyakran funkcionált békétlen városként, időnként bűnös városként, avagy háborús városként, ahol különböző hitű és vallású emberek csaptak össze. Ez a legszomorúbb jelentése a városnak. Akik Jeruzsálem szentségéhez méltatlanul élnek Jeruzsálemben, nem fognak találkozni sem az Istennel, sem pedig azzal az érzéssel, hogy az Isten segíti őt.

Hasonló problémákkal küszködik minden vallási közösség, minden szent zarándok hely és minden templom is. Az elhagyott, üres templom mindenütt vád a hívő közösség ellen. Nem arról van szó, hogy Isten hagyta el templomát, hanem a hívők hagyták magára a templomot és feledkeztek meg az Istenről.